

Moeilijke besluiten voor de Europese Raad

Korte omschrijving

Leerlingen gaan aan de slag met actuele Europese dilemma's. Er zijn 5 dilemma's. U kunt zelf kiezen welke dilemma's u aan de orde stelt. De leerlingen werken in groepen. Iedere groep krijgt een EU-land toegewezen, zodat ze vanuit dit land gaan redeneren als ze een standpunt moeten innemen. De leerlingen bedenken voor de verschillende standpunten argumenten en presenteren die aan de klas. Ten slotte moet de klas per dilemma bepalen wat volgens hen de goede manier is om met dit dilemma om te gaan.

Leerdoelen

- De leerlingen weten dat er in de ontwikkeling van de Europese Unie lastige keuzes gemaakt moeten worden.
- De leerlingen begrijpen dat het moeilijk is om op basis van unanimiteit besluiten te nemen (intergouvernementele besluitvorming).

Benodigheden

Kopieën met dilemma's (elk dilemma 6 keer), papier.

Duur

30 minuten

Stappenplan

Stap 1

Vertel eerst iets over 2 historische dilemma's uit de eerste jaren van de Europese samenwerking.

1) Elzas-Lotharingen

Het is net na de Tweede Wereldoorlog. Elzas-Lotharingen ligt in het grensgebied tussen Duitsland en Frankrijk, vol met kolen en grondstoffen voor de oorlogsindustrie. In Europa vreest men een nieuwe oorlog tussen Duitsland en Frankrijk. Wat moet er gebeuren?

Oplossing: Er werd besloten tot de oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS). Doordat Duitsland en Frankrijk beide lid waren, kan dat oorlog voorkomen.

2) Nooit meer honger!

Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog is er een hongersnood in Europa. De Europese landbouw kan de concurrentie met de Verenigde Staten niet aan. Er zal samengewerkt moeten worden om de Europese landbouw weer sterk te maken. Wat moet er gebeuren?

Oplossing: Er wordt onder leiding van de Nederlander Sicco Mansholt besloten tot een gemeenschappelijk landbouwbeleid. De nieuw opgerichte Europese Economische Gemeenschap (EEG) geeft subsidies aan de boeren om te zorgen dat zij voldoende voedsel produceren.

Stap 2

U deelt de leerlingen in 5 of 6 groepen in. Wijs aan iedere groep een land toe, zodat ze vanuit dit land gaan redeneren als ze een standpunt moeten innemen. Geef aan dat we nu maar met 6 landen bij elkaar zitten, maar dat in de echte Europese Raad 27 landen zitten.

Stap 3

U legt de opdracht uit. De groepen vormen samen de Europese Raad. Elke groep is één land. Steeds vraagt u de leerlingen een oplossing te kiezen voor een bepaald dilemma. Nadat u het dilemma hebt voorgelezen, moeten ze in hun groepje bedenken wat de argumenten voor verschillende opties zijn. Daarna moeten ze opschrijven hoe het dilemma volgens hun land moet worden opgelost. Dan vertelt iedere groep zijn keuze (inclusief argumenten) aan de hele klas. Zeg vooraf dat u in principe elk lid van de groep kunt vragen uit te leggen welke keuze gemaakt is, dus dat iedereen in principe als woordvoerder moet kunnen optreden.

Stap 4

Leg het eerste dilemma uit en deel daarna aan elk groepje het bijbehorende dilemma met de vragen uit. Zet de leerlingen aan het werk en loop rond om vragen te beantwoorden.

Stap 5

Nadat de groepjes aan een dilemma hebben gewerkt, vraagt u aan de groepen welke keuze ze hebben gemaakt en wat hun argumenten voor die keuze zijn. Leg de leerlingen uit dat dit soort belangrijke beslissingen in Europa met unanimitéit van stemmen worden genomen: alle 27 lidstaten (in dit geval alle 5 of 6 groepen) moeten dus met de keuze instemmen. Als 1 land tegen een verandering is, blijft alles zoals het is.

Stap 6

Laat de leerlingen discussiëren over de door hen gemaakte keuzes. Als alle groepjes dezelfde keuze hebben gemaakt, kunt u zelf argumenten noemen die tegen de door hen gemaakte keuze ingaan om de discussie op gang te brengen.

Stap 7

Laat de groepen stemmen over het dilemma. Elk groepje mag één stem uitbrengen. Begin daarna weer bij stap 4 met dilemma 2, doe daarna stap 5,6 en 7.

Overzicht dilemma's

1) Verenigde Staten van Europa

Na de Tweede Wereldoorlog is de Europese Unie begonnen als samenwerking tussen zelfstandige landen. Sommige landen vinden die samenwerking nu niet ver genoeg gaan. Zij willen dat de Europese Unie een soort Verenigde Staten van Europa wordt. Deze landen denken zo de concurrentie van grote landen, zoals de Verenigde Staten en China, beter aan te kunnen. Andere landen willen dat de Europese Unie een samenwerking van zelfstandige landen blijft. Voorlopig is er geen sprake van een Verenigde Staten van Europa.

Moet er in de EU zoveel mogelijk supranationaal geregeld worden of moeten de lidstaten zoveel mogelijk zelfstandigheid houden?

Stand van zaken: Op dit moment kent de organisatie van de EU zowel supranationale als intergouvernementele elementen. Landen willen graag hun zelfstandigheid (soevereiniteit) behouden. Van een Verenigde Staten van Europa is voorlopig nog geen sprake.

2) Uitbreiding Europa

In het begin van de Europese Unie bestond de Europese samenwerking uit zes landen. Op dit moment heeft de EU 27 lidstaten. Er wordt met 5 landen onderhandeld over toetreding.

Moet Europa verder uitbreiden of is 27 landen genoeg?

Stand van zaken: Er wordt op dit moment met 5 landen onderhandeld over toetreding (Albanië, Servië, Macedonië, Montenegro, Turkije). Van 2009 tot 2013 werd onderhandeld met IJsland. De huidige regering heeft die onderhandelingen beëindigd en in 2015 verklaard niet opnieuw te willen onderhandelen. Daarnaast zijn er nog 2 landen aan wie beloofd is dat ze kandidaat-lid mogen worden als ze daar klaar voor zijn (Kosovo en Bosnië en Herzegovina).

Ter info: Kopenhagen-criteria

Voor een land lid kan worden moet het voldoen aan de Kopenhagen-criteria. De EU heeft het recht om te beslissen wanneer een kandidaat-lidstaat aan deze drie criteria voldoet. Een land kan alleen lid worden van de EU als alle lidstaten daarmee instemmen.

Een nieuwe lidstaat moet:

- 1) stabiele instellingen hebben die de democratie, de rechtsstaat, mensenrechten en respect voor minderheden garanderen;*
- 2) een goed draaiende markteconomie hebben en opgewassen zijn tegen de concurrentie van de EU;*
- 3) de verplichtingen van het lidmaatschap op zich nemen, de gemeenschappelijke wet- en regelgeving van de EU overnemen en toepassen, en de doelstellingen van de Europese Unie ondersteunen.*

3) Turkije in de EU

Sinds 1987 wil Turkije lid worden van de Europese Unie. Voor een land lid kan worden, moet het voldoen aan de Kopenhagen-criteria. Deze voorwaarden zijn in Kopenhagen vastgesteld door de leden van de Europese Unie. Een nieuwe lidstaat moet bijvoorbeeld de Europese wetten overnemen, een democratie zijn en de mensenrechten respecteren. Bij de discussie over Turkije spelen ook andere argumenten een rol.

Moet Turkije lid worden van de Europese Unie of niet?

Ter info: Kopenhagen-criteria

Voor een land lid kan worden moet het voldoen aan de Kopenhagen-criteria. De EU heeft het recht om te beslissen wanneer een kandidaat-lidstaat aan deze drie criteria voldoet. Een land kan alleen lid worden van de EU als alle lidstaten daarmee instemmen.

Een nieuwe lidstaat moet:

- 1) stabiele instellingen hebben die de democratie, de rechtsstaat, mensenrechten en respect voor minderheden garanderen;*
- 2) een goed draaiende markteconomie hebben en opgewassen zijn tegen de concurrentie van de EU;*
- 3) de verplichtingen van het lidmaatschap op zich nemen, de gemeenschappelijke wet- en regelgeving van de EU overnemen en toepassen, en de doelstellingen van de Europese Unie ondersteunen.*

Stand van zaken: De relatie tussen de EU en Turkije is ingewikkeld. Als lid van de NAVO en de G20 en bij het coördineren en het effectief bestrijden van de vluchtelingenstroom die in 2015 op gang kwam is Turkije voor de EU een belangrijke partner. De EU heeft zich regelmatig erg kritisch uitgelaten over Turkije en heeft het land herhaaldelijk opgeroepen niet verder af te drijven van Europese, democratische waarden, maar hier heeft de president nog niet veel gehoor aan gegeven. In maart 2019 stemde een meerderheid van het Europees Parlement voor opschorten van de besprekingen. ¹

4) Een Europees leger?

De Europese Unie heeft geen gemeenschappelijk leger. Veel Europese landen zijn lid van de NAVO, waardoor ze kunnen rekenen op steun van andere landen als ze worden aangevallen. Canada en de Verenigde Staten zijn ook lid van de NAVO.

Sommige mensen vinden dat de Europese Unie voor veiligheid minder afhankelijk moet zijn van de Verenigde Staten. Volgens hen heeft de Europese Unie een Europees leger nodig voor een actief buitenlands beleid. Anderen zijn tegen een Europees leger omdat de Europese landen het niet altijd met elkaar eens zijn over het buitenlands beleid. De NAVO voldoet volgens hen prima.

Moet de Europese Unie een gemeenschappelijk leger krijgen of niet?

Stand van zaken: Er is geen permanent EU-leger. De EU-landen stellen, als ze dat nodig vinden, troepen ter beschikking voor humanitaire operaties, advies en bijstand op militair gebied, conflictpreventie en militaire missies met het oog op crisisbeheersing.

¹ Bron: https://www.europa-nu.nl/id/vh9hcc2h6wda/relatie_eu_turkije.

5) Eén officiële taal in EU?

De Europese Unie heeft 24 officiële talen. Dit zijn ook de officiële werktalen van de Europese Unie. Dit betekent dat alle Europese wetten in deze talen geschreven zijn, dat iedere Europarlementariër deze talen kan spreken in debatten en dat iedere burger zich schriftelijk in een van deze talen tot de Europese Unie kan richten. De vertalingen en het inhuren van tolken kosten per EU-burger ongeveer 3 euro per jaar.

Moet de EU alleen Engels als werktal toestaan of mogen de 24 werktalen blijven bestaan?

Stand van zaken: Er zijn 24 werktalen in de Europese Unie en er zijn geen plannen om dat aantal terug te brengen. In het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie staat: "Eenieder kan zich in een van de talen van de Verdragen tot de instellingen van de Unie wenden en moet ook in die taal antwoord krijgen."

Groep 1: Verenigde Staten van Europa

Jullie zijn de Europese Raad en moeten een oplossing bedenken voor het onderstaande dilemma. Omdat het een belangrijke beslissing is, moeten de parlementen van alle lidstaten (de andere leerlingen) straks met jullie oplossing instemmen.

De Europese Unie is begonnen als een samenwerking tussen zelfstandige landen. Volgens sommige landen gaat dit niet ver genoeg. Om de concurrentie van grote landen, zoals de VS en China aan te kunnen moet de EU een soort (supranationale) Verenigde Staten van Europa gaan worden. Anderen willen dat het een (intergouvernementele) samenwerking van zelfstandige landen blijft.

Stand van zaken: Op dit moment kent de organisatie van de EU zowel supranationale als intergouvernementele elementen. Landen willen graag hun zelfstandigheid (sovereiniteit) behouden. Van een Verenigde Staten van Europa is voorlopig nog geen sprake.

Dilemma: moet er in de EU zoveel mogelijk supranationaal geregeld worden of moeten de lidstaten zoveel mogelijk zelfstandigheid houden?

Beantwoord de volgende vragen:

1. Noem zoveel mogelijk argumenten voor supranationale samenwerking in de EU.
2. Noem zoveel mogelijk argumenten voor intergouvernementele samenwerking in de EU.
3. Welke oplossing stellen jullie voor aan de lidstaten? Schrijf op welke oplossing jullie kiezen en welke argumenten jullie daarvoor hebben.

Groep 2: Uitbreiding Europa

Jullie zijn de Europese Raad en moeten een oplossing bedenken voor het onderstaande dilemma. Omdat het een belangrijke beslissing is, moeten de parlementen van alle lidstaten (de andere leerlingen) straks met jullie oplossing instemmen.

In het begin van de Europese Unie bestond de Europese samenwerking uit 6 landen. Op dit moment heeft de EU 27 lidstaten. Er wordt met 5 landen onderhandeld over toetreding. Volgens sommigen is de Europese Unie groot genoeg. Er kunnen volgens hen geen landen meer bij.

Kopenhagen-criteria

Voor een land lid kan worden moet het voldoen aan de Kopenhagen-criteria. De EU heeft het recht om te beslissen wanneer een kandidaat-lidstaat aan deze drie criteria voldoet. Een land kan alleen lid worden van de EU als alle lidstaten daarmee instemmen.

Een nieuwe lidstaat moet:

- 1) stabiele instellingen hebben die de democratie, de rechtsstaat, mensenrechten en respect voor minderheden garanderen;*
- 2) een goed draaiende markteconomie hebben en opgewassen zijn tegen de concurrentie van de EU;*
- 3) de verplichtingen van het lidmaatschap op zich nemen, de gemeenschappelijke wet- en regelgeving van de EU overnemen en toepassen, en de doelstellingen van de Europese Unie ondersteunen.*

Stand van zaken: Er wordt op dit moment met 5 landen onderhandeld over toetreding (Albanië, Servië, Macedonië, Montenegro, Turkije). Van 2009 tot 2013 werd onderhandeld met IJsland. De huidige regering heeft die onderhandelingen beëindigd en in 2015 verklaard niet opnieuw te willen onderhandelen. Daarnaast zijn er nog 2 landen aan wie beloofd is dat ze kandidaat-lid mogen worden als ze daar klaar voor zijn (Kosovo en Bosnië en Herzegovina).

Dilemma: Moet Europa verder uitbreiden of is 27 landen genoeg?

Beantwoord de volgende vragen:

1. Noem zoveel mogelijk argumenten voor uitbreiding van de Europese Unie

2. Noem zoveel mogelijk argumenten voor het behouden van de huidige omvang van de Europese Unie.

3. Welke oplossing stellen jullie voor aan de lidstaten? Schrijf op welke oplossing jullie kiezen en welke argumenten jullie daarvoor hebben.

Groep 3: Turkije bij de EU?

Jullie zijn de Europese Raad en moeten een oplossing bedenken voor het onderstaande dilemma. Omdat het een belangrijke beslissing is, moeten de parlementen van alle lidstaten (de andere leerlingen) straks met jullie oplossing instemmen.

Sinds 1987 wil Turkije lid worden van de Europese Unie. De onderhandelingen zijn nog steeds gaande. Het is niet zeker of Turkije ooit lid zal worden. Voor een land lid kan worden, moet het voldoen aan de Kopenhagen-criteria. Deze voorwaarden zijn in Kopenhagen vastgesteld door de leden van de Europese Unie. Een nieuwe lidstaat moet bijvoorbeeld de Europese wetten overnemen, een democratie zijn en de mensenrechten respecteren. Bij de discussie over Turkije spelen ook andere argumenten een rol.

Kopenhagen-criteria

Voor een land lid kan worden moet het voldoen aan de Kopenhagen-criteria. De EU heeft het recht om te beslissen wanneer een kandidaat-lidstaat aan deze drie criteria voldoet. Een land kan alleen lid worden van de EU als alle lidstaten daarmee instemmen.

Een nieuwe lidstaat moet:

- 1) stabiele instellingen hebben die de democratie, de rechtsstaat, mensenrechten en respect voor minderheden garanderen;*
- 2) een goed draaiende markteconomie hebben en opgewassen zijn tegen de concurrentie van de EU;*
- 3) de verplichtingen van het lidmaatschap op zich nemen, de gemeenschappelijke wet- en regelgeving van de EU overnemen en toepassen, en de doelstellingen van de Europese Unie ondersteunen.*

Stand van zaken: De relatie tussen de EU en Turkije is ingewikkeld. Als lid van de NAVO en de G20 en bij het coördineren en het effectief bestrijden van de vluchtelingenstroom die in 2015 op gang kwam is Turkije voor de EU een belangrijke partner. De EU heeft zich regelmatig erg kritisch uitgelaten over Turkije en heeft het land herhaaldelijk opgeroepen niet verder af te drijven van Europese, democratische waarden, maar hier heeft de president nog niet veel gehoor aan gegeven. In maart 2019 stemde een meerderheid van het Europees Parlement voor opschorten van de besprekingen. ²

Dilemma: Moet Turkije lid worden van de Europese Unie of niet?

Beantwoord de volgende vragen:

1. Noem zoveel mogelijk argumenten voor de toelating van Turkije.
2. Noem zoveel mogelijk argumenten tegen de toelating van Turkije.
3. Welke oplossing stellen jullie voor aan de lidstaten? Schrijf op welke oplossing jullie kiezen en welke argumenten jullie daarvoor hebben.

² Bron: https://www.europa-nu.nl/id/vh9hcc2h6wda/relatie_eu_turkije.

Groep 4: Een Europees leger?

Jullie zijn de Europese Raad en moeten een oplossing bedenken voor het onderstaande dilemma. Omdat het een belangrijke beslissing is, moeten de parlementen van alle lidstaten (de andere leerlingen) straks met jullie oplossing instemmen.

De Europese Unie heeft geen gemeenschappelijk leger. Veel Europese landen zijn lid van de NAVO, waardoor ze kunnen rekenen op steun van andere landen als ze worden aangevallen. Canada en de Verenigde Staten zijn ook lid van de NAVO.

Sommige mensen vinden dat de Europese Unie voor zijn veiligheid minder afhankelijk moet zijn van de Verenigde Staten. Volgens hen heeft de Europese Unie een Europees leger nodig voor een actief buitenlands beleid. Anderen zijn tegen een Europees leger omdat de Europese landen het niet altijd met elkaar eens zijn over het buitenlands beleid. De NAVO voldoet volgens hen prima.

Stand van zaken: Er is geen permanent EU-leger. De EU-landen stellen, wanneer nodig, troepen ter beschikking voor ontwapeningsoperaties, humanitaire operaties, advies en bijstand op militair gebied, conflictpreventie en militaire missies met het oog op crisisbeheersing.

Dilemma: Moet de Europese Unie een gemeenschappelijk leger krijgen of niet?

Beantwoord de volgende vragen:

1. Noem zoveel mogelijk argumenten voor een gemeenschappelijk Europees leger.
2. Noem zoveel mogelijk argumenten tegen een gemeenschappelijk Europees leger.
3. Welke oplossing stellen jullie voor aan de lidstaten? Schrijf op welke oplossing jullie kiezen en welke argumenten jullie daarvoor hebben.

Groep 5: Eén officiële taal in EU?

Jullie zijn de Europese Raad en moeten een oplossing bedenken voor het onderstaande dilemma. Omdat het een belangrijke beslissing is, moeten de parlementen van alle lidstaten (de andere leerlingen) straks met jullie oplossing instemmen.

De Europese Unie heeft 24 officiële talen. Dit zijn ook de officiële werktalen van de Europese Unie. Dit betekent dat alle Europese wetten in deze talen geschreven zijn, dat iedere Europarlementariër deze talen kan spreken in debatten en dat iedere burger zich schriftelijk in een van deze talen tot de Europese Unie kan richten. De vertalingen en het inhuren van tolken kosten per EU-burger ongeveer 3 euro per jaar.

Stand van zaken: Er zijn 24 werktalen in de Europese Unie en er zijn geen plannen om dat aantal terug te brengen. In het handvest van de Grondrechten van de Europese Unie staat: "Eenieder kan zich in een van de talen van de Verdragen tot de instellingen van de Unie wenden en moet ook in die taal antwoord krijgen."

Dilemma: Moet de EU alleen Engels als werktal toestaan of mogen de 24 werktalen blijven bestaan?

Beantwoord de volgende vragen:

1. Noem zoveel mogelijk argumenten voor het afschaffen van de 24 officiële talen en het instellen van één officiële taal.
2. Noem zoveel mogelijk argumenten voor het behoud van de 24 officiële talen.
3. Welke oplossing stellen jullie voor aan de lidstaten? Schrijf op welke oplossing jullie kiezen en welke argumenten jullie daarvoor hebben.